

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus
Tractatus de Prædestinatione, de Trinitate, de Angelis, & de homine

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

§. II. Statuitur secunda conclusio,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77146](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77146)

paterfamilias Matth. 20. cap. Tolle quod tuum est, & vade, an non licet tibi quod volo facere? Denique quia prima gratia nulli hominum est debita, potest Deus decernere, eam aliis dare, & aliis negare, absque injuria & crudelitate nota: Ergo idem etiam potest dici de gloria.

Respondent Adversarii, quòd licet Deus, ut supremus gloriae Dominus, absolute potuisset in se gerere, non tamen ex suppositione elevationis naturae humanae ad ordinem supernaturalem, & voluntatis antecedentis quae vult omnes homines salvos fieri. Tum quia ex vi istius elevationis, & voluntatis, manent homines ordinati ad gloriam, eaque fit illis quodammodo debita: velle autem negare alicui debitum, absque praesupposita culpa, injuriosum est. Tum etiam, quia istae duae voluntates: desiderare omnibus gloriam, & ante praeviam culpam velle efficaciter aliquibus eam negare, videntur repugnantes, & impossibiles.

Sed contra hanc doctrinam & responsionem plures fieri possunt instantiae. In primis enim falsum est, quòd supposita tali elevatione, & voluntate antecedenti, gloria sit hominibus debita. Tum quia ex vi illius voluntatis non debentur homini auxilia efficaciter; alias nulli possent, ei voluntate supposita, absque culpa denegari: Ergo ex vi illius, actualis gloriae debitum debita non est; non enim stat finem deberi, absque debito mediorum, efficaciter ad illum conducendum. Tum etiam, quia si gloria esset debita ex vi hujus voluntatis, praedestinatio non esset specialis providentia intra ordinem gratiae, nec donum perseverantiae finalis esset beneficium speciale, quòd repugnat Tridentino sess. 6. cap. 13. & D. Thomae 1. 2. quaest. 114. art. 9.

Secundo, Dato quòd ex vi illius elevationis & voluntatis antecedentis, debita esset gloria aliquibus hominibus vagè & in communi, non esset tamen debita istis aut illis in particulari: Ergo dato quòd illa elevatione & voluntate supposita, Deus non potuerit in sensu còposito velle efficaciter omnes homines a gloria excludere, potuit tamen ante omne demeritum velle efficaciter his aut illis in particulari, gloriam ut beneficium in debitum denegare, etià ante praeviam demerita.

Tertio, Supposita hac elevatione, & voluntate, potest Deus, in sententia Adversariorum, aliquibus gratiam congruam negare, nullis eorum praevius demeritis: Ergo pariter poterit aliquos ante praeviam demerita a gloria excludere. Patet Consequencia: Deus enim non minus est gloriae quam gratiae dominus, nec gloria ex vi hujus voluntatis hominibus magis est debita, quam gratia congrua: Ergo si istam potuit velle efficaciter quibusdam negare, nullis praevius demeritis, illam similiter ante praeviam demerita, absque iniustitia denegare potuit, non obstante naturae humanae elevatione.

Denique id quòd addunt Adversarii in eadem responsione: nempe has duas voluntates, velle scilicet voluntate antecedente salutem omnium hominum, & velle ante praevisionem demeritorum aliquos a gloria excludere, esse repugnantes & impossibiles, falsum est: Tum quia licet haec duae voluntates circa idem objectum versentur, illud tamen (ut infra ostendemus) sub diversis motivis & rationibus attigunt. Tum etiam, quia in omnium sententia, Deus, quantum est de se, voluntate antecedenti sibi còplaet in gratia efficaci, vel congrua, omnibus danda, & tamen

A ante omnem culpam praeviam vult illam quibusdam denegare: Ergo etiam respectu gloriae, ante omnis culpa praevisionem poterit duplicem illam voluntatem.

Quarto principaliter arguitur. Finis prius est intentus quam media, & ex intentione finis agens intellectuale movetur ad electionem mediorum. Ex quo principio supra intulimus, prius Deum eligere praedestinos ad gloriam, quam praedestinet media efficaciter ad illam. Sed finis a Deo intentus in reprobatione, est excludere reprobos a regno caelorum, ad ostensionem suae iustitiae in illis, & suae misericordiae in praedestinatibus: Ergo prius nostro modo concipiendi, est voluntas in Deo excludendi aliquos a regno caelorum, quam permittere & praevidere peccata, & consequenter reprobatio negativa non fit ex praesentia peccatorum, sed ex simplici Dei voluntate procedit.

Confirmatur & magis illustratur haec ratio. Sicut connaturalis modus agentis intellectualis, in preparando media consecutiva finis, est incipere ab ipsa intentione finis, & ex illa procedere ad electionem mediorum ad illum conducendum. Ita & in preparando media defectiva a fine, connaturalis modus operandi est incipere a voluntate defectiva a fine, & ex illa progredi ad electionem mediorum conducendum ad deficiendum a fine. Unde sicut Deus praeparans electis gratiam, cum effectu conducendam ad gloriam, debet prius intendere efficaciter gloriam. Ita & praeparans reprobis permissionem peccati, & gratiae efficaciter denegationem, conjungendam cum ultimo effectu reprobationis, scilicet cum exclusione a gloria, debet prius intendere exclusionem a gloria, quam peccati permissionem, & gratiae denegationem; & sic permissio peccati nunquam remittendi, supponit efficacem voluntatem exclusionis a gloria.

Confirmatur amplius: Omnis effectus supponit suam causam: Sed permissio peccati est effectus reprobationis, ut docet D. Thomas hic art. 3. his verbis: *Sicut praedestinatio includit voluntatem conferendi gratiam & gloriam, ita reprobatio includit voluntatem permittendi cadere in culpam*: Ergo illam supponit.

Denique eandem veritatem demonstrant omnia argumenta quibus disp. 2. ostendimus, electionem praedestinatorum ad gloriam, praescientiam meritorum antevertere. Quam sententiam ita certam existimat Bellarminus, ut dicat lib. 2. de gratia & lib. arb. cap. 11. *Illam non quorumvis doctorum opinionem, sed FIDEM ECCLESIAE CATHOLICAE dici debere*. Unde sic possumus arguere. Electio hominum ad gloriam, facta est ante praevisionem operum, ex solo beneplacito divinae voluntatis: Ergo & reprobatio negativa, seu exclusio aliquorum a gloria, ut beneficio indebito. Consequencia patet: Tum quia eodem modo loquitur Apostolus, loco citato, de reprobatione, ac de praedestinatione, quantum ad independentiam a praescientia operum. Tum etiam, quia hoc ipso quòd intelligimus, Deum aliquos ad gloriam eligere, ceteri qui non eliguntur, ab illa manent exclusi, & consequenter reprobandi, saltem reprobatione negativa.

§. II.

Statuitur secunda conclusio.

Dico secundò: Reprobatio, ut dicit voluntatem puniendi & infligendi poenam, non est

ante prævisa peccata, sed ab illorum præscientia ut à causa motiva dependet. Ita D. Thomas loco superius allegato ex 1. sent. ad Annibaldum, ubi ait: *Voluntas damnationis respicit rationem voliti ex parte damna, cum damnatio ex debito inferatur.*

Colligitur etiam hæc veritas ex Concilio Valentiniano 3. cap. 3 ubi sic dicitur: *Fidenter satemur prædestinationem electorum ad vitam, & prædestinationem impiorum ad mortem: in electione tamen salvandorum misericordiam Dei præcedere meritum bonum; in damnatione autem periturorum, meritum malum præcedere iustum Dei iudicium.* Quibus verbis Concilium inter prædestinationem & reprobationem positivam, quam damnationem appellat, hoc discrimen constituit: quod prima, quia est ex Dei misericordia, & gratuita dilectione, antecedit præscientiam meritorum; secunda verò, quia est actus iustitiæ punitivæ, supponit merita mala seu peccata prævisa, Eandem differentiam tradit S. Thomas ad Rom. 9. lect. 2. versùs finem, his verbis: *Differt quantum ad hoc (scilicet reprobatio à prædestinatione) quod prædestinatio importat preparationem meritorum quibus pervenitur ad gloriam, & idem præscientia meritorum non potest esse aliqua ratio prædestinationis, quia merita prævisa cadunt sub prædestinatione. Sed præscientia peccatorum potest esse aliqua ratio reprobationis ex parte pena que preparatur reprobatis, in quantum scilicet Deus preponit se puniendum malos, propter peccata quæ à se ipsis habent, non à Deo.*

42 Dices, Concilium Valentinianum, & D. Thomam ibi non loqui de voluntate intentiva peenæ, sed tantum de voluntate executiva illius, quæ demerita prævisa supponit.

Sed contra: Juxta hanc explicationem non potest subsistere discrimen illud quod Concilium & S. Thomas statuunt inter prædestinationem & reprobationem, gloriæ enim exequenda, & voluntatis executivæ illius, datæ aliqua ratio ex parte nostra, scilicet merita, ut in 2. disp. ostendimus: Ergo ut inter reprobationem & prædestinationem, prædictum discrimen subsistat, hæc testimonia intelligenda sunt de deputazione ad peenam, secundum voluntatem intentivam, & non solum de ipsa executione, aut voluntate executiva illius.

43 Probatur etiam conclusio ratione. Sicut punire aliquem sine culpa, injustum est: ita & velle eum punire, illumque ad peenam deputare ante prævisionem culpæ. Ergo cum Deus sit summè iustus, non potest velle punire aliquem, eumque ad peenam destinare, nisi post prævisionem culpæ.

44 Dices, Corona ut corona, non minùs dependet in executione à meritis, quàm peena ut peena à demeritis: At non obstante illà dependentiâ, corona potest priùs intendi, quàm merita prævideantur, ut constat ex dictis disp. 2. Ergo etiam non obstabit dependentia peenæ in executione à demeritis, quin ante illorum prævisionem à Deo eligi vel intendi possit.

Respondet negando paritatem. Ratio disparitatis est primò: quia quòd electio ad gloriam, etiam ut coronam, fiat ante prævisa merita, nulli ex hoc inferitur injuria, bene autem si decretum infligendi peenam antecederet præscientiam peccati. Secundo, quia corona in ordine intentionis non dependet à meritis, sed causat illa, eo quòd, cum sit bonum, per se, & non occa-

tionatum, possit intendi independentè ab aliteriùs prævisione. Peena autem, quia bonum occasionatum est, nec exequi, nec intendi potest, nisi occasione culpæ prævisa.

Ex quo sumi potest secunda ratio pro nostra conclusione. Nam peena, ut peena, est bonum quoddam occasionatum: Sed bonum occasionatum, cum non ametur nisi occasione mali, illius prævisionem necessariò supponit: Ergo voluntas puniendi & infligendi peenam, supponit in Deo prævisionem culpæ, & ab illa dependet. Unde Damascenus lib. 2. de fide cap. 29. docet quòd Deus ex se ipso movetur ad miserendum: ad puniendum verò non nisi ex nostra præsupposita culpa. Et Tertullianus lib. 2. contra Marcionem sic ait: *Deus ex se ipso bonus est, ex nobis iustus (intellige iustitiâ vindicativâ) Prior est bonitas Dei, secundum naturam, posterior severitas secundum causam; illa propria, hæc accommodata: illa educta, hæc adhibita.*

Denique velle punire aliquem, est illum odio habere, non solum negativè, sed etiam positivè: At odium Dei positivum necessariò supponit culpam, juxta illud Sapient. 14. *Odio sum Deo impius, & impietas ejus:* Ergo voluntas puniendi, & infligendi peenam sensus, culpa prævisionem supponit. Et idem dicendum est de voluntate infligendi peenam damni, seu carentiam vilionis beatæ, prout habet rationem privationis & peenæ: hæc enim sub hac ratione, non minùs culpa, saltem originalis, prævisionem supponit, quam voluntas infligendi peenam sensus. Unde Deus vult reprobis denegare gloriam duplici titulo: indebiti scilicet beneficii, ante prævisionem culpæ, & peenæ debitæ, post peccatorum prævisionem. Nam sicut quòd aliquid non debeatur alicui, non tollit quominus possit illud demereri; ita & quòd denegetur per modum indebiti beneficii, non tollit quin simul alio titulo, nempe ob demerita, & per modum peenæ, denegari possit.

§. III.

D Calvinianus huic sententiæ insipienter objectus.

Valentinus Herice tract. 3. disp. 3. in sententiam Thomistarum jam explicatam acriter invehitur, eamque Calviniani erroris fulgine omnibus modis tingere ac denigrare conatur. Nam ibidem cap. 3. dicit, illam defendere nulli Catholicorum debere permitti. Et infra, relatis quatuor conclusionibus, quibus P. Beccanus errorem Calvinistarum, de prædestinatione & reprobatione exponit (& quos idem Herice, Thomistarum sententiam continere dicit) sic tandem concludit. *Ex hoc Lector deprehendet, quam fugienda doctrina Thomistarum (scilicet Alvarez, Bannis, & Zumel, quos cap. 1. citaverat) propriam nimiam consonantiam cum Calvinii erroribus. Sic egregius noster Encomialtes, cui concinit Alacon. Tract. 4. de prædest. disp. 5. cap. 1. num. 1. & 7. & plures alii ejusdem familia: quibus in primis oppono, mirum esse quòd pro hac sententia solos Thomistas referant, illamque non videntur apud Jacobum Granado tract. 6. disp. 2. ubi docet (teste Arriagâ ejusdem Societatis) reprobationem non solum negativam, & sumptam pro voluntate excludendi reprobos à gloria, sed etiam positivam, & prout importat voluntatem eis infligendi peenam æternam damni & sensus demeriti prævisa antevertere. Quare si opinio Alvarez, solum reprobationem negativam in beneplacitum*